

RAPORT SPECIAL

privind evaluarea procedurilor de preluare a cererilor de azil în Punctul de Trecere a Frontierei de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și asigurarea drepturilor solicitanților de azil în cadrul Centrului de cazare al Inspectoratului General pentru Migrație

---

Aprobat
Ceslav PANICO
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

Acest raport a fost elaborat în baza metodologiei de evaluare a procedurilor de preluare a cererilor de azil și a solicitanților de azil de la Punctul de Trecere a Frontierei de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și asigurarea condițiilor de primire a acestora în cadrul Centrului de cazare aflat în subordinea Inspectoratului General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne.

Autor:

Diana Panov

Avocată / Expertă.

Coautori:

Carolina Cazaciuc

Șefă Direcția Examinarea Cererilor și Protecția Persoanelor
Oficiul Avocatului Poporului/manager de proiect în cadrul
Oficiului Avocatului Poporului;

Victor Morari

Consultant principal al Direcției Examinarea Cererilor și
Protecția Persoanelor/asistent de proiect în cadrul Oficiului
Avocatului Poporului.

Coordonator:

Ceslav Panico

Avocatul Poporului (Ombudsmanul).

Raportul este publicat cu sprijinul Agenției ONU pentru Refugiați (UNHCR) Moldova. Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat politica oficială a instituției finanțatoare.

ACRONIME

AP – Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

OAP – Oficiul Avocatului Poporului

UNHCR – Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

ONU – Organizația Națiunilor Unite

UE - Uniunea Europeană

CtEDO - Curtea Europeană a Drepturilor Omului

CNAJGS - Consiliul Național pentru Asistență Judiciară Garantată de Stat

IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (ex SG- Serviciul Grăniceri)

IGM - Inspectoratul General pentru Migrație și Azil (ex BMA- Biroul de Migrație și Azil)

AIC – Aeroportul Internațional Chișinău

MAI – Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova

PTF – Punctul de Trecere a Frontierei

PF – Poliția de Frontieră

CNPDCP – Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal

Centrul - Centrul de Cazare al Inspectoratului General pentru Migrație al Ministerului de Interne

Memorandum - Memorandumul de înțelegere din 16 septembrie 2009 încheiat între UNHCR, Serviciul Grăniceri (actual IGPF), Biroul de Migrație și Azil Ministerul Afacerilor Interne (actual IGM) și ONG Centrul de Drept al Avocaților

Legea 270/2008 - Legea nr.270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova

Instrucțiunea 1260 - Instrucțiunea IGPF cu privire la procedura de primire a cererilor de azil înaintate de către străini la frontiera de stat a Republicii Moldova, nr. 1260 din 28.12.2023

HG nr. 1023/2012 - Hotărârea Guvernului nr. 1023 din 28.12.2012 privind aprobare Regulamentului Centrului de cazare

CONTENTS

ACRONIME.....	3
SEMNIȚAȚIA UNOR TERMENI ȘI NOȚIUNI GENERALE	5
INTRODUCERE.....	10
METODOLOGIE.....	12
1. ACCESUL PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA ȘI PROCEDURA DE AZIL PENTRU POTENȚIALII SOLICITANȚI DE AZIL	13
Procedura de preluare a solicitanților de azil de la Punctul de trecere a Frontierei "Aeroportul Internațional Chișinău"	18
Transferul spre cazare a solicitanților de azil	22
2. ASIGURAREA DREPTURILOR SOLICITANȚILOR DE AZIL LA CAZARE ȘI A DREPTURILOR CONEXE CAZĂRII	24
Accesul la cazare și dreptul la apărare în contextul procedurii de cazare	32
RECOMANDĂRI	35
ANEXA NR.1	38
ANEXA NR.2	39

SEMNIFICAȚIA UNOR TERMENI ȘI NOȚIUNI GENERALE

Azil – instituție juridică prin intermediul căreia statul oferă străinului protecție, recunoscându-i statutul de refugiat și acordându-i protecție umanitară, protecție temporară sau azil politic;

Azil politic – protecție excepțională acordată străinului de către Președintele Republicii Moldova;

Beneficiar de protecție internațională – cetățean străin sau apatrid căruia i s-a recunoscut statutul de refugiat sau i s-a acordat protecție umanitară, astfel cum sunt definite la art. 17 și 19;¹

Beneficiul dubiului – principiu procedural aplicat persoanei care întrunește condițiile art. 44;²

Centru de cazare – centru destinat cazării temporare a solicitanților de azil și a beneficiarilor de protecție internațională în condițiile prevăzute de legislația în vigoare; sau orice loc folosit pentru locuințe colective ale solicitanților;

Cerere de azil – manifestare de voință, exprimată în scris sau oral în fața autorităților competente, din care să rezulte că se solicită o formă de protecție doar pe teritoriul Republicii Moldova;

Membri de familie – soțul sau, după caz, soția, copii cu vârstă de până la 18 ani, necăsătoriți, aflați în întreținerea acestora, indiferent de faptul dacă sânt din căsătorie ori din afara căsătoriei, ori adoptați, potrivit legii naționale din țara de origine, precum și părinții soților care locuiesc împreună cu ei;

Minor – cetățean străin sau apatrid care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu are capacitate de exercițiu deplină;

Minor neînsoțit – cetățean străin sau apatrid cu vârsta sub 18 ani care intră/a intrat sau care a fost lăsat pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțit de o persoană adultă care să fie responsabilă de acesta prin lege și atât timp cât nu este luat efectiv în îngrijire de o astfel de persoană;

1 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136582&lang=ro

2 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136582&lang=ro

Persoane strămutate – străini nevoiți să-și părăsească țara sau regiunea de origine, care nu se pot întoarce în condiții de siguranță datorită situației ce persistă în acea țară sau regiune și care se pot încadra în domeniul de aplicare a art. 1 (A) din Convenția de la Geneva privind statutul refugiaților din 28 iulie 1951 sau altor instrumente naționale ori internaționale prin care se acordă protecție internațională, în special:

- a) *persoane care au părăsit zone de conflict armat sau de violență endemică;*
- b) *persoane care sânt expuse vătămarilor grave în sensul art. 45³ sau care au fost victime ale încălcărilor sistematice sau generalizate ale drepturilor lor;*

Procedură de azil – totalitate a actelor și acțiunilor îndeplinite, precum și activităților desfășurate de autoritățile competente, în vederea acordării unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova;

Protecție internațională – statut de refugiat și statut conferit prin protecție umanitară, definite la art. 17 și 19⁴;

Protecție temporară – protecție cu caracter excepțional menită să asigure, în cazul unui flux masiv și spontan de persoane strămutate care nu se pot întoarce în țara de origine, protecție imediată și temporară unor astfel de persoane, dacă există riscul ca sistemul de azil să nu poată procesa acest flux fără efecte adverse pentru funcționarea sa eficientă, în interesul persoanelor în cauză și al altor persoane care au nevoie de protecție;

Protecție umanitară – formă de protecție acordată, conform art. 19⁵, cetățeanului străin sau apatridului din alte motive decât cele prevăzute de Convenția de la Geneva din 28 iulie 1951;

Reprezentant legal al minorului – părintele sau persoana desemnată, conform legii, să apere drepturile și interesele minorului;

Solicitant sau solicitant de azil – străinul care a depus o cerere de azil, nesoluționată încă prin decizie irevocabilă;

Statut de refugiat – formă de protecție, recunoscută de Republica Moldova, a cetățeanului străin sau apatridului care întrunește condițiile prevăzute în Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951, precum se în Protocolul privind statutul refugiaților din 31 ianuarie 1967;

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136582&lang=ro

⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136582&lang=ro#

⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136582&lang=ro

Țară de origine – țară al cărei cetățean este străinul sau, dacă acesta deține multiple cetățenii, fiecare țară al cărei cetățean este, iar în cazul apatridului, țara în care acesta își avea domiciliul legal și obișnuit;

Solicitant cu nevoi speciale - înseamnă o persoană vulnerabilă, în conformitate cu articolul 21 al Directivei 2013/33/UE⁶, care are nevoie de garanții speciale pentru a beneficia de drepturi și respectă obligațiile prevăzute în prezenta directivă. Persoană vulnerabilă - precum minori, minori neînsoțiți, persoane cu dizabilități, persoane în vârstă, femei însărcinate, singure părinți cu copii minori, victime ale traficului de persoane, persoane cu boli grave, persoane cu tulburări psihice și persoane care au fost supuse torturii, violului sau alte forme grave de afecțiune psihologică, fizică sau sexuală violența, cum ar fi victimele mutilării genitale feminine, etc.

Principiul nereturnării - obligația statelor de a nu returna un refugiat la „frontierele teritoriilor unde viața sau libertatea acestuia ar fi amenințate pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice”.⁷ „Teritoriile” menționate în definiție includ atât statul de origine al refugiatului sau solicitantului de azil, cât și statele terțe;

Drepturile Omului- Drepturi inerente tuturor ființelor umane. Aceste drepturi sunt universale, inalienabile, egale, corelate, interdependente și indivizibile. Drepturile universale ale omului sunt deseori afirmate și protejate prin tratate internaționale, dreptul internațional cutumiar se bazează pe principiile generale ale dreptului internațional;

Dreptul la un nivel de trai adecvat - Drept ce include dreptul la hrană, îmbrăcăminte și locuință adecvată, precum și la îmbunătățirea continuă a condițiilor de viață;

Consiliul European: Consiliul European, format din șefii de stat sau de guvern ai statelor membre, asigură impulsul necesar pentru dezvoltarea Uniunii Europene și prevede orientările politice generale. Președintele Comisiei este, de asemenea, membru fără drept de vot. Președintele Parlamentului European se adresează Consiliului European la începutul reuniunilor sale. Tratatul de la Lisabona a instituit Consiliul European ca instituție a Uniunii și l-a înzestrat cu o președinție pe termen lung⁸ Aceasta este de fapt o organizație internațională ce activează în Europa, în principal, prin instrumentul său juridic cel mai important, Convenția

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0033>

⁷ Art. 33 din Convenția privind statutul refugiaților din 1951, Art.3 din CEDO ,art. 3 din Convenția împotriva torturii, etc.

⁸ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/23/consiliul-european>

Europeană a Drepturilor Omului, și care s-a angajat să protejeze și să promoveze drepturile omului, democrația și statul de drept. Structura sa cuprinde organe, cum ar fi Secretarul general, Comitetul de Miniștri, Adunarea Parlamentară (APCE) și Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Consiliul Europei nu trebuie confundat cu Consiliul European (instituție a Uniunii Europene);

Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO)⁹: Adoptată în 1950 în cadrul Consiliului Europei, aceasta acordă o serie de drepturi și libertăți civile și politice, stabilește, de asemenea, un sistem pentru a garanta că obligațiile asumate de statele membre sunt respectate. Aceasta protejează drepturile la: viață; libertate și securitate; respectarea vieții private și de familie; libertatea de exprimare; libertatea de gândire, conștiință și religie; dreptul la vot și dreptul de a fi ales; proces echitabil în materie civilă și penală; proprietate și respectarea bunurilor. Aceasta interzice: pedeapsa cu moartea (printr-un protocol adițional); tortura sau tratamente sau pedepse inumane sau degradante; sclavia și munca forțată; detenția arbitrară și ilegală; discriminarea în exercitarea drepturilor și libertăților garantate de Convenție; deportarea cetățenilor proprii de către un stat sau refuzul de a intra pe teritoriul acestuia; și deportarea colectivă a străinilor;¹⁰

Convenția internațională privind drepturile persoanelor cu dizabilități: Adoptată în decembrie 2006, aceasta adoptă o clasificare amplă a persoanelor cu dizabilități și reafirmă că toate persoanele, indiferent de tipurile de dizabilități, trebuie să se bucure de toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Aceasta clarifică și califică modul în care toate categoriile de drepturi se aplică persoanelor cu dizabilități și identifică domeniile în care ar trebui să fie efectuate adaptări pentru ca persoanele cu dizabilități să-și exercite efectiv drepturile, precum și domeniile în care au fost încălcate drepturile acestora și în care protecția drepturilor trebuie consolidată;

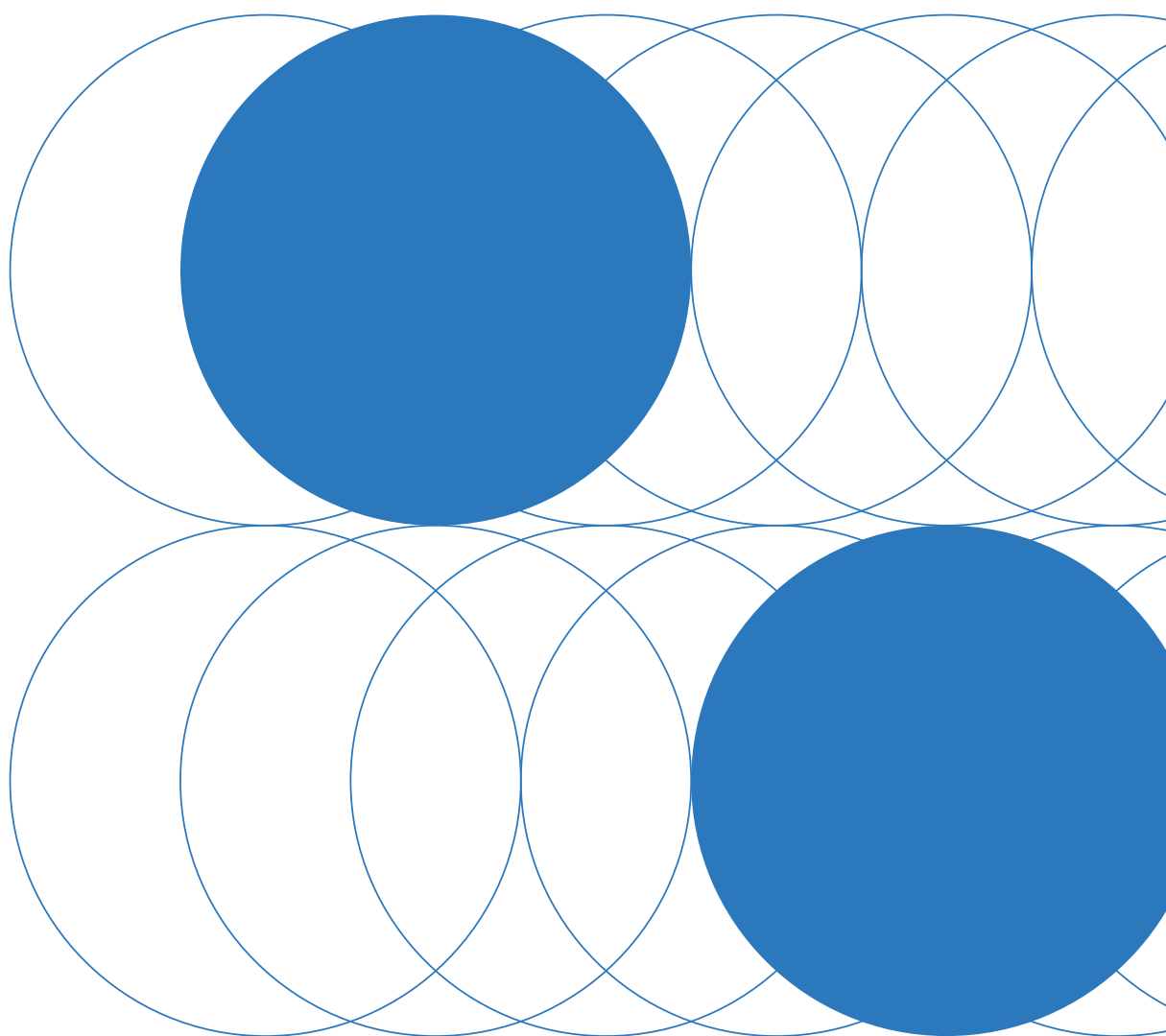
Dreptul la educație: Dreptul la învățământ primar obligatoriu gratuit; învățământ secundar accesibil tuturor, în special, prin introducerea treptată a învățământului secundar gratuit; și acces egal la învățământul superior, în special, prin introducerea treptată a învățământului superior gratuit.

⁹ Consiliul Europei, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, după cum a fost modificată de Protocoalele nr. 11 și 14, 4 noiembrie 1950;

¹⁰ <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>;

Dreptul la sănătate și asistență medicală:¹¹ Dreptul migrantilor de a-și controla în mod liber propria sănătate și dreptul de a avea acces la un sistem de protecție a sănătății, în baza principiului egalității de șanse;

Dreptul la securitate socială: Dreptul la „asigurare în caz de șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în alte cazuri de lipsă a mijloacelor de existență în circumstanțe independente de voința persoanei”.

---

¹¹ https://www.inj.md/sites/default/files/Migrantsrights_RO_finalAjunsLaNOI.pdf;

INTRODUCERE

Avocatul Poporului (Ombudsmanul) (în continuare – Avocatul Poporului) asigură respectarea drepturilor și libertăților omului de către autoritățile publice, de către organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile.

Oficiul Avocatului Poporului este înființat în conformitate deplină cu Principiile de la Paris, care stabilesc rolul, structura și modul de operare al Instituției Naționale pentru Drepturile Omului.

Avocatul Poporului acționează în temeiul art. 59 al Constituției Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52 din 03 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul).

OAP militează pentru respectarea, protejarea și realizarea de către Stat a drepturilor omului, prin acțiuni de pledoarie, monitorizare, protecție, educație și abilitare și responsabilizare.

Ombudsmanul contribuie la apărarea drepturilor și libertăților omului prin prevenirea încălcării acestora, prin monitorizarea și raportarea modului de respectare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la nivel național, prin perfecționarea legislației ce ține de domeniul drepturilor și libertăților omului, prin colaborarea internațională în acest domeniu, prin promovarea drepturilor și libertăților omului și a mecanismelor de apărare a acestora.

Întru respectarea drepturilor fundamentale ale omului, prevenirea torturii și a relelor tratamente, dar și contribuirea la formarea unei practici uniforme, legale și clare pentru toate părțile implicate, OAP organizează vizite de monitorizare ad-hoc sau preconizate în diverse instituții, precum: locurile privative de libertate, centrele de plasament temporar al străinilor, Centrul de cazare al solicitanților de azil, instituțiile care acordă asistență socială, medicală sau psihiatrică, instituțiile speciale de învățământ, etc.

OAP contribuie la perfecționarea legislației și practicilor în domeniul drepturilor și libertăților omului, monitorizează respectarea drepturilor omului de către autorități și alte entități,

repune în drepturi persoanele ale căror drepturi au fost încălcate și asigură promovarea drepturilor omului și colaborarea cu organizații naționale și internaționale.¹²

OAP elaborează propuneri de modificare a legislației, monitorizează implementarea legislației și analizează încălcările drepturilor omului, contribuie la soluționarea conflictelor, sensibilizează societatea și elaborează programe educaționale privind drepturile omului.¹³

Scopul prezentului raport este evaluarea independentă a nivelului de asigurare a standardelor minime privind accesul în teritoriu și la procedura de azil prin intermediul PF AIC Chișinău. Asigurarea dreptului la cazare corespunzătoare solicitanților de azil în cadrul Centrului de cazare din subordinea IGM și realizarea altor drepturi conexe cazării (servicii sociale, medicale, juridice, etc.), cu emiterea recomandărilor relevante de îmbunătățire.

Acest raport va include o abordare bazată pe gen, interesul superior al copilului și principiul nediscriminării. Raportul se bazează pe analiza cererilor și informațiilor oficiale, examinate de OAP, privind potențiale încălcări ale drepturilor omului la PF AIC Chișinău și procedura de azil din perioada 2023 - 2024, analizate de OAP în conformitate cu standardele internaționale.

¹² <https://ombudsman.md/despre-noi/oficiul-avocatului-poporului/>

¹³ <https://ombudsman.md/despre-noi/oficiul-avocatului-poporului/>

METODOLOGIE

Metodologia de lucru a inclus: *activitate de birou (analiza datelor oficiale și prelucrarea chestionarelor de monitorizare; analiza materialelor obținute în procesul de monitorizare și vizitelor; analiza cadrului legal național și standardelor internaționale, cercetarea problemelor sistemice, analiza răspunsurilor la demersurile oficiale către Centru IGM, și PF; analiza rapoartelor Avocatului Poporului,¹⁴ Consiliului pentru prevenirea torturii; analiza rapoartelor organizațiilor necomerciale specializate; analiza datelor de competență ale UNHCR;¹⁵ analiza bunelor practici ale altor State,¹⁶ privind acordarea accesului în teritoriu, dar și cazarea solicitanților de azil¹⁷; practici europene;¹⁸ realizare interviurilor cu actorii publici din cadrul IGPF - 2 interviuri, IGM - 2 interviuri, Centrul de cazare pentru solicitanții de azil - 4 interviuri, analiza rezultatelor discuțiilor/interviurilor individuale cu actorii publici, beneficiari și alte persoane interesate; analiza informațiilor obținute, observarea directă a activității autorităților publice, practica judiciară.*

Au fost efectuate 2 vizite de monitorizare a activității Centrului de cazare; realizarea interviurilor confidențiale cu beneficiarii protecției internaționale și solicitanților de azil cazați și ex cazați;

Drept referințe de bază au fost luate constatările anterioare ale AP pe acest domeniu.¹⁹

Principalele tehnici utilizate conform Metodologiei de monitorizare au fost (a) analiza cadrului intern și de reglementare (b) referirea la standardele internaționale de protecție a solicitanților de azil (c) vizite de monitorizare (d) paneluri de discuții (e) consultări cu actorii publici (f) definitivarea datelor obținute și a constatărilor în raportul final.

OAP apreciază deschiderea IGPF, IGM și a administrației Centrului de cazare pentru solicitanții de azil în oferirea sprijinului la elaborarea acestui Raport, oferirea răspunsurilor și prezentarea datelor.

¹⁴ <https://ombudsman.md/rapoarte/>

¹⁵ <https://www.unhcr.org/>

¹⁶ Asylum procedure | Handbook Germany

¹⁷ <https://asylumineurope.org/reports/country/germany/reception-conditions/access-and-forms-reception-conditions/freedom-movement/>

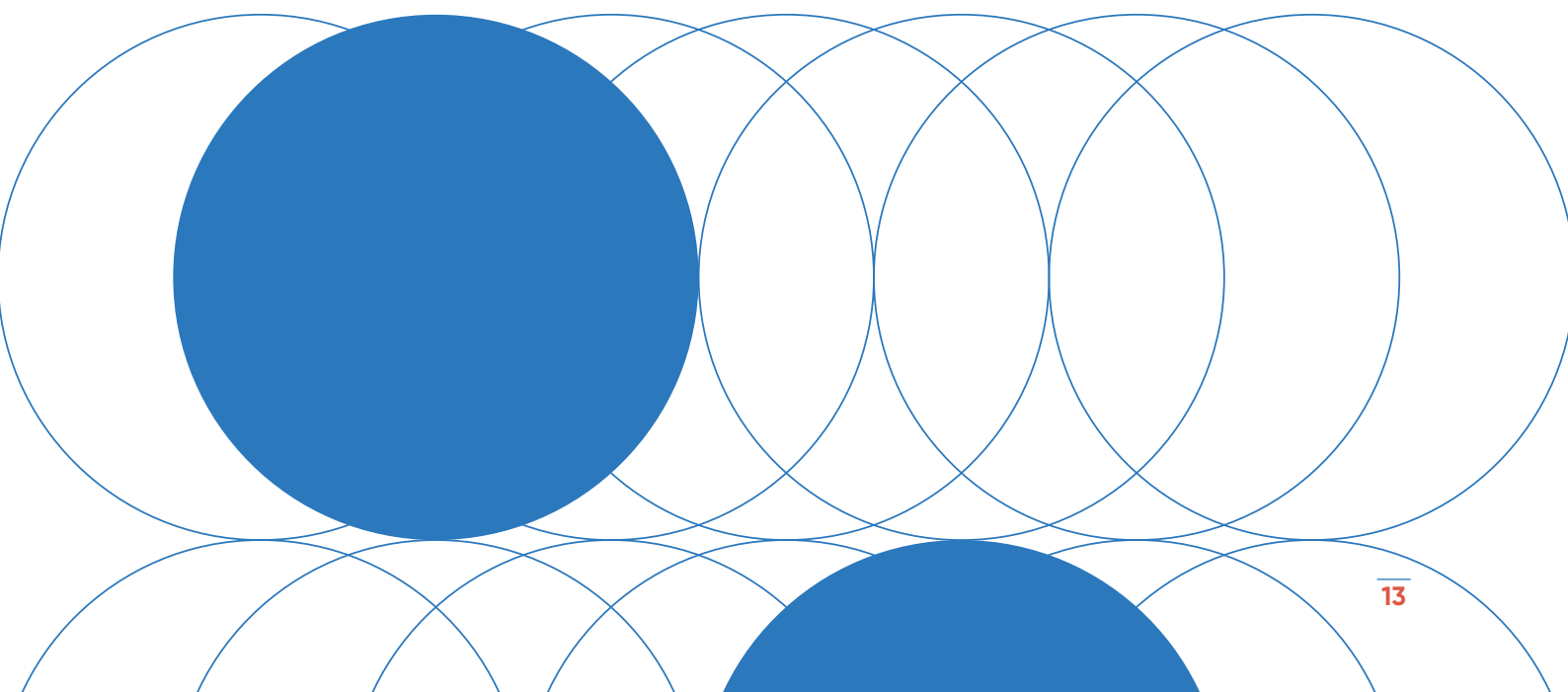
¹⁸ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-6-2009-0376_RO.html

¹⁹ <https://ombudsman.md/post-document/raport-privind-monitorizarea-respectarii-drepturilor-persoanelor-refugiate-ianuarie-iunie-2023/> <https://ombudsman.md/post-document/raport-tematic-accesul-persoanelor-straine-in-republica-moldova-prin-intermediul-ptf-aeroportul-international-chisinau-din-07-decembrie-2022-2/>

ACCESUL PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA ȘI PROCEDURA DE AZIL PENTRU POTENȚIALII SOLICITANȚI DE AZIL

→ **Standarde internaționale în domeniu**

Articolul 14 al **DUDO** din 1948²⁰ alin.(1) stipulează: În cazul persecuției, orice persoană are dreptul să caute azil și să beneficieze de azil în alte țări.

Convenția din 1951 privind statutul refugiaților, este un tratat internațional cheie, care definește, pentru prima dată, noțiunea de refugiat în art. 1, iar art. 33 privind principiul „**non refoulement**”.

Convenția interzice expulzarea sau returnarea forțată a persoanelor cu statut de refugiat. Articolul 33 din Convenție, prevede: *„Niciun stat contractant nu este îndreptățit în nici un fel să expulzeze sau să returneze un refugiat la frontierele teritoriilor unde viața sau libertatea sa ar fi amenințată pe motiv de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică”*.

Directiva 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 prevede condițiile de primire a solicitanților de azil de către statele membre.

Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate.

Regulamentul nr. 516/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 - de instituire a Fondului pentru azil, migrație și integrare, de modificare a Deciziei 2008/381/CE a Consiliului și de abrogare a Deciziilor nr. 573/2007/CE și nr. 575/2007/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Deciziei 2007/435/CE a Consiliului.

Convenția din 1951 stabilește că UNHCR are drept sarcină să vegheze asupra asigurării protecției refugiaților, iar art. 35 alin. (1) al Convenției din 1951 stipulează că: Statele contractante se angajează să coopereze cu Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați sau cu orice alta instituție a Națiunilor Unite care i-ar succeda, în exercitarea funcțiilor sale și, în special, să ușureze sarcina sa de supraveghere a aplicării dispozițiilor acestei convenții.²¹

²⁰ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115540&lang=ro

²¹ https://www.unhcr.org/ro/wp-content/uploads/sites/23/2016/12/1951_Convention_ROM.pdf

Statele membre ale Consiliului Europei (CoE) și ale Uniunii Europene (UE) au un lucru incontestabil de a controla intrarea străinilor pe teritoriul lor. În timpul exercițiilor fizice controlul frontierelor, statele au datoria de a proteja drepturile fundamentale ale tuturor persoanelor aflate sub controlul jurisdicției lor, indiferent de naționalitatea și/sau statutul lor juridic. Conform legislației UE, aceasta include asigurarea accesului la procedurile de azil.²²

→ **Standardele naționale în domeniu**

Republica Moldova este membru al Consiliului Europei din data de 13.07.1995.²³

Republica Moldova a aderat prin Legea 677-XV din 23.11.2001 la Convenția din 1951 dar și la Protocolul privind statutul refugiaților adoptat la New York pe data de 31 ianuarie 1967.

Prin prisma prevederilor art. 19 din Constituția Republicii Moldova, s-a recunoscut dreptul la azil: alin. (3) Dreptul de azil se acordă și se retrage în condițiile legii, cu respectarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În vederea asigurării dreptului la azil, și asigurarea unor standarde minime cerute pentru tratamentul refugiaților, inclusiv drepturile și obligațiile de bază ale refugiaților în țările de azil (de exemplu: dreptul la viață, libertate și securitatea persoanei, libertatea de tortură, tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante, recunoașterea ca persoană în fața legii, libertatea de gândire, conștiință și religie, dreptul de a participa la viața culturală a comunității etc.), *au fost întocmite și aprobate un șir de acte normative naționale ce prevăd garanții privind asigurarea dreptului la azil și forme de protecție în vederea respectării drepturilor fundamentale ale omului.*

Legea cu privire la azil nr. 270 din 2008, este legea prin care " ...se stabilește statutul juridic al solicitanților de azil, al beneficiarilor de protecție internațională, beneficiarilor de protecție temporară și de azil politic, precum și procedura de acordare, încetare și anulare a protecției."²⁴, pe teritoriul Republicii Moldova.

Art. 9 al Legii nr.270/2008 prevede expres accesul în teritoriu al potențialilor solicitanți de azil, și anume: alin. (1) Autoritățile competente asigură accesul în teritoriul Republicii Moldova al oricărui străin aflat la frontiera de stat, din momentul manifestării de voință, exprimată în scris sau oral, din care să rezulte că

²² pag .4-6 https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-coe-2020-european-law-land-borders_en.pdf

²³ <https://www.coe.int/ro/web/chisinau/republiv-of-moldova-and-the-council-of-europe#:~:text=Moldova%20a%20devenit%20membru%20al,data%20de%2013%20iulie%201995.>

²⁴ Art.1 alin.(1) Legea 270/2008 cu privire la azil;

acesta solicită protecția Republicii Moldova. Autorizarea se va efectua în conformitate cu art.54 a actului legislativ enunțat.

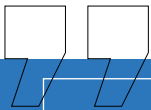
Modalitățile concrete de realizare a protecției încep cu admiterea în siguranță pe teritoriul unui stat²⁵ și respectarea drepturilor omului, inclusiv asigurarea aplicării principiului nereturnării²⁶, în lipsa căruia siguranța și chiar supraviețuirea solicitanților de azil nu ar fi posibile.

Art. 11 din Legea 270/2008, alin. (2), stabilește expres că „Niciun beneficiar al unei forme de protecție nu poate fi returnat sau expulzat într-o țară ori în teritoriu unde ar putea exista o amenințare la adresa vieții sau a libertății sale sau unde ar putea fi supus torturii, tratamentelor inumane sau degradante.”

În 2009, Moldova a întocmit un Memorandum pentru implementarea normelor UNHCR privind azilul, facilitând elaborarea Instrucțiunii de Azil de către IGPF. Hotărârea nr. 1023 din 2012 a aprobat Regulamentul Centrului de Cazare, stabilind standarde pentru condițiile de cazare și asistență socială a migranților și solicitanților de azil în Moldova. Aceste documente reflectă angajamentul Moldovei de a respecta drepturile omului și de a aplica standardele internaționale în domeniul migrației și azilului.

Cine poate solicita azil în Republica Moldova:²⁷ Orice cetățean străin sau apatrid care își manifestă voința de a solicita o formă de protecție. Manifestare de voință, exprimată în scris sau oral în fața autorităților competente, din care să rezulte că se solicită o formă de protecție pe teritoriul Republicii Moldova.²⁸

Cererea de azil poate fi depusă de solicitantul de azil *doar* dacă se află pe teritoriul Republicii Moldova²⁹ și *doar* personal.

Autoritățile competente asigură accesul la procedura de azil oricărui străin sau apatrid, aflat pe teritoriul Republicii Moldova sau la frontiera de stat, din momentul manifestării de voință, exprimată în scris sau verbal, din care să rezulte că acesta solicită protecția statului Republica Moldova.

25 Art. 9 Legea 270/2008 cu privire la azil;

26 Art. 11 Legea 270/2008 cu privire la azil;

27 <https://mai.gov.md/ro/news/procedura-de-solicitare-azilului-republica-moldova-pe-intelesul-tuturor>

28 Art. 3 Legea 270/2008 cu privire la azil.

29 Art. 51 al.1 lit. b https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136582&lang=ro

Autoritățile competente care au dreptul să primească, până în prezent, conform Legii 270/2008 cereri de azil sunt:³⁰

- a) *Direcția azil și integrare și subdiviziunile structurale și teritoriale ale IGM;*³¹
- b) *Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne;*
- c) *organele de poliție;*
- d) *Instituțiile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor sau subdiviziunile de detenție provizorie din cadrul organelor de drept.*

Cererea de azil poate fi depusă de potențialul solicitant de azil: „de îndată”³² sau „imediat ce s-a prezentat”³³ la punctul de trecere a frontierei de stat sau după ce a intrat pe teritoriul Republicii Moldova. Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne va asigura accesul pe teritoriul Republicii Moldova al solicitanților de azil numai după informarea Biroului migrație și azil și cu permisiunea lui, care, la rândul său, îi va prelua în 24 de ore de la frontiera de stat pentru a le examina cererile depuse.³⁴

În opinia AP, condiția de a obține permisiunea Inspectoratului General pentru Migrație înainte de a oferi acces solicitanților de azil în Republica Moldova poate afecta negativ dreptul de acces imediat la procedura de azil. Aceasta poate duce la întâzieri și bariere administrative, riscul de decizii arbitrare din partea reprezentanților IGPF, încălcarea principiului de non-refoulement și limitarea accesului la servicii esențiale pentru solicitanții de azil.

Pe 2 iulie 2024, a fost lansat în consultare publică proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative referitoare la procedura de azil. Conform amendamentelor propuse, accesul solicitanților de azil pe teritoriul Republicii Moldova va fi, de asemenea, condiționat de informarea Inspectoratului General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne și de obținerea permisiunii acestuia.³⁵

Chiar dacă statul consideră necesare informarea și permisiunea IGM pentru accesul solicitanților de azil, este esențială clarificarea expresă a modalității de realizare a acestora pentru a asigura transparența și a preveni abuzurile sau deciziile arbitrare.

³⁰ art. 52 Legea 270/2008 cu privire la azil

³¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=135089&lang=ro

³² art. 51al.1 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136582&lang=ro

³³ <https://mai.gov.md/ro/news/procedura-de-solicitare-azilului-republica-moldova-pe-intelesul-tuturor>

³⁴ Art.54 alin.(3) din Legea privind azilul în Republica Moldova

³⁵ alin. (3) Articolul 54. Cererile de azil depuse la alte autorități competente;

Procedura de preluare a solicitanților de azil de la Punctul de trecere a Frontierei "Aeroportul Internațional Chișinău"

În vederea respectării dreptului fundamental al tuturor persoanelor de a solicita azil în alte țări împotriva persecuției, prevăzut de actele normative menționate mai sus, IGPF operează în practică cu 2 acte de bază:

- ▷ *Instrucțiunea IGPF nr. 1260 din 28.12.2023,*
- ▷ *Memorandumul de înțelegere din 16 septembrie 2009*

În conformitate cu pct. 4. al Instrucțiunii IGPF nr. 1260/2023: Poliția de Frontieră asigură accesul pe teritoriul Republicii Moldova al oricărui străin aflat la frontiera de stat, din momentul manifestării de voință, exprimată în scris sau verbal, din care să rezulte că acesta solicită protecția Republicii Moldova. Autorizarea se va efectua cu respectarea procedurii stabilite de prezenta Instrucțiune, în corespundere cu prevederile cadrului normativ național și internațional.

Pct. 15 al Instrucțiunii indică "prin formularea unei cereri de azil se înțelege actul de exprimare, în orice mod în fața polițistului de frontieră, a dorinței de a obține protecție internațională."

Pct.16 Străinul care se prezintă la frontieră de stat a Republicii Moldova, manifestând voința, exprimată în scris sau verbal, din care rezultă solicitarea azilului pe teritoriul Republicii Moldova, va completa formularul cererii de azil.

Pct.17 În urma formulării unei cereri de azil, aceasta trebuie să fie înregistrată de către polițiștii de frontieră în modul stabilit. Aceste cereri conform pct.36 se înregistrează în Registrul - tip (manual sau electronic) pentru fiecare subdiviziune a Poliției de Frontieră.

După completarea cererii de azil și a procesului-verbal de către polițiștii de frontieră, conform pct. 27: „Sectorul Poliției de Frontieră trebuie să informeze subdiviziunea responsabilă din cadrul IGM și să raporteze în timp real Dispeceratul din cadrul Centrului Regional de Coordonare despre depunerea cererii de azil la frontiera de stat. Dispeceratul din cadrul Centrului Operațional de Coordonare al Direcției Regionale are obligația de a transmite informația Dispeceratul din cadrul Centrului Operațional de Coordonare al IGPF.”

Pct. 28 „De asemenea, se informează subdiviziunea responsabilă din cadrul IGM despre cazul în care solicitantul de azil suferă de maladii și este necesară prezența medicului sau a mijlocului de transport special destinat pentru transportarea lui.”

Pct. 29: „Angajații poliției de frontieră vor asigura accesul pe teritoriul Republicii Moldova solicitanților de azil numai după informarea și obținerea permisiunii de la IGM, care îi va prelua în termen de până la 24 de ore de la frontiera de stat.”

Clauza prevăzută și în Memorandum la art. 5: „După informarea și obținerea permisiunii de la BMA, SG va asigura accesul persoanelor pe teritoriul Republicii Moldova și va asigura transferul acestora către autoritatea de azil, în conformitate cu legislația în vigoare din RM.”

În Legea privind azilul, art. 54 alin. (3): „Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne va asigura accesul solicitanților de azil pe teritoriul Republicii Moldova numai după informarea Biroului Migrație și Azil și obținerea permisiunii acestuia, care, la rândul său, îi va prelua în termen de 24 de ore de la frontiera de stat pentru a le examina cererile depuse.”

↓ Cazul A

La data de 21.06.23 ora 03:50³⁶ un străin a căzut de pe trapa avionului în PTF AIC, după ce i s-a interzis intrarea în Republica Moldova. PF a informat AP că „la aterizarea avionului s-a decis de a fi realizate verificările documentelor direct de la aeronavă, menționându-se că aceasta ar fi o practică în special în perioada estivală, dat fiind faptul că sunt foarte mulți turiști, în special rutele care vin din Turcia (Antalya)”.

Potrivit reprezentantului PF, străinul „când a aflat că i-a fost refuzată intrarea în Republica Moldova, a reacționat brusc, iar un coleg al PF a reușit să-l țină un pic de haină, însă smucitura a fost prea puternică și el a căzut și s-a lovit cu pieptul și capul. După ce s-a întâmplat cazul, de îndată a fost anunțat dispeceratul, care a chemat medicii din cadrul aeroportului. Aceștia au stabilit, că situația necesită apelarea 112, fiind preluat de serviciul de urgență. La ora 16:30 străinul a fost adus înapoi la aeroport de la Spitalul de Urgență, iar documentul eliberat de instituția medicală indică asupra unei stări satisfăcătoare a acestuia. Au menționat angajații PF că au încercat să discute cu el,..., dar el vorbește doar limba arabă. Unicul fapt stabilit la moment este că nu vrea în țara de origine și că cere azil, fapt pentru care l-a ajutat să completeze cererea de azil.”

La fel reprezentantul PF, a declarat AP că „ la 17.40 s-au convins că este solicitant de azil și a informat IGM”. Din discuțiile cu reprezentanții PF, la momentul solicitării prezenței IGM în PTF AIC, s-a menționat: „pentru cel care a căzut ieri din avion”.

În momentul vizitei de monitorizare a AP, străinul se afla în sala solicitanților azil, aflat la etajul unu, în zona de aterizări. AP a observat că atât angajaților PF, dar și străinului le era dificil să comunice, dat fiind faptul că nu era asigurat un

³⁶ <https://www.echipa.md/2023/06/21/un-cetatean-strain-a-sarit-de-pe-trapa-avionului-dupa-ce-i-s-a-interzis-intrarea-in-r-moldova-barbatul-se-afla-in-spital/>

traducător care să posedă limba arabă și comunicarea a avut loc prin telefon - aplicația Google translate.

La 19.45, în momentul când s-a prezentat pentru a prelua solicitantul de azil, reprezentantul IGM, era de unul singur, fără a fi însoțit de o echipă mobilă de specialiști, întru asigurarea procesului pozitiv de primire-predare a străinului, având în vedere starea de sănătate a acestuia. Reprezentantul IGM a fost surprins de faptul că persoana ar fi fost în stare satisfăcătoare din punct de vedere medical. Acesta a contactat Centrul de cazare, în vederea preluării pentru cazare a străinului. Comunicarea între reprezentantul IGM cu responsabilii Centrului de cazare a durat între 19.50-21.00, dat fiind faptul că Centrul nu dorea să își asume responsabilitatea pentru cazarea unei persoane în stare precară de sănătate, indicând că nu are condiții în acest sens.

Pe durata vizitei de monitorizare, prezența echipei medicale a AIC pentru supravegherea medicală a străinului nu a fost. La fel nu s-a observat să-i fi fost propusă alimentația străinului.

Concluzii privind cazul A

Situația străinului evidențiază anumite lacune procedurale observate de către AP, care ar putea conduce la potențiale încălcări ale drepturilor omului. Deși reprezentanții Poliției de Frontieră au menționat că, în unele cazuri, se efectuează verificarea actelor persoanelor străine la bordul aeronavei, nu au fost prezentate acte care să clarifice modul și scopul acestor verificări. În opinia AP, astfel de situații ar putea duce la încălcarea dreptului de acces pe teritoriul național și a principiului de non-refoulement.

AP recunoaște că atribuțiile Poliției de Frontieră și ale Inspectoratului General pentru Migrație sunt extinse, inclusiv în domeniul supravegherii și controlului frontierei de stat, combaterea migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere, prioritizând aceste aspecte în anumite situații. Totuși, decizia de a prelua sau nu o cerere de azil nu ar trebui să fie influențată de convingerile personale ale angajaților Poliției de Frontieră, ci să fie bazată exclusiv pe dreptul inerent la azil. În acest sens, AP consideră crucială găsirea unui echilibru între atribuțiile specifice ale IGPF și respectarea procedurilor de azil, conform prevederilor punctului 17 din Instrucțiunea nr. 1260 din 2023.

AP constată că poliția de frontieră nu are dreptul să refuze accesul unui străin la procedura de azil. Acest drept este garantat de normele internaționale și de legislația națională care protejează dreptul de a solicita azil și obligă autoritățile să respecte acest drept fără discriminare și fără a aplica criterii subiective. Refuzul nejustificat al accesului la procedura de azil poate constitui o încălcare a drepturilor omului, inclusiv

a principiului de non-refoulement și a obligației de a asigura protecție pentru persoanele care solicită azil.³⁷

În competența poliției de frontieră nu intră atribuția de a evalua dacă un străin are nevoie de protecție și dacă are dreptul să beneficieze de protecție internațională. Această responsabilitate revine în exclusivitate Inspectoratului General pentru Migrație, care este autoritatea competentă în gestionarea procedurilor de azil și în evaluarea cererilor de protecție internațională conform normelor naționale și internaționale. Poliția de frontieră are rolul de a facilita accesul străinilor la procedura de azil și de a asigura securitatea la frontieră, în timp ce deciziile privind acordarea statutului de refugiat sau altor forme de protecție sunt luate de către IGPF în conformitate cu procedurile stabilite.³⁸

Subsecvent, AP constată că persoanei nu i-a fost respectat dreptul la interpret, dreptul la hrană, însă i-a fost asigurat plasamentul în sala destinată solicitanților de azil din cadrul Punctului de Trecere a Frontierei AIC. În opinia Ombudsmanului asigurarea unui traducător este importantă pentru ca solicitantul să își exprime clar motivele pentru care solicită azil și pentru a înțelege procesul de acordare a acestuia. De asemenea, este esențial ca aceștia să primească hrană și alte necesități de bază în timpul procedurii de azil, fiindu-le asigurate condiții umane.

³⁷ <https://ombudsman.md/post-document/raport-privind-monitorizarea-respectarii-drepturilor-persoanelor-refugiate-ianuarie-iunie-2023/>

³⁸ Addressing pushbacks at the EU's external borders (europa.eu)

Transferul spre cazare a solicitanților de azil

Potrivit art. 54 alin. (3)³⁹ poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne va asigura accesul pe teritoriul Republicii Moldova al solicitanților de azil numai după informarea IGM și cu permisiunea lui, care, la rândul său, îi va prelua în 24 de ore de la frontiera de stat pentru a le examina cererile depuse. Norma legală în cauză stabilește direct preluarea în termen de 24 ore a solicitantului de azil în vederea examinării cererii, însă aceasta nu specifică cum este asigurată această procedură în zilele de weekend.

↓ Cazul B

O persoană a solicitat azil la Punctul de Trecere a Frontierei AIC în timpul weekend-ului, în afara programului de lucru (de luni până vineri, între orele 9:00 și 16:00) al Inspectoratului General pentru Migrație.⁴⁰ Cu acordul și permisiunea Inspectoratului General pentru Migrație persoana a fost lăsată să intre în teritoriul Republicii Moldova de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (IGPF). Însă, deoarece era duminică dimineața și IGM nu activa conform programului de lucru obișnuit, persoana nu a putut fi documentată și identificată ca solicitant de azil imediat, ceea ce constituie o condiție obligatorie pentru a-i fi asigurată cazarea în Centru. În rezultat, persoana a fost nevoită să doarmă în gară feroviară.

Concluzii privind cazul B

Această situație evidențiază dificultățile și consecințele negative ale aplicării limitate a programului de lucru și a procedurilor în gestionarea cazurilor de azil, mai ales în situații neplanificate, cum ar fi cele din weekend. În opinia AP norma legală care stipulează preluarea solicitantului de azil în termen de 24 de ore nu specifică clar procedura pentru zilele de weekend. În practică, există cazuri în care persoanele care solicită azil în weekend nu pot fi preluate și documentate imediat din cauza faptului că IGM nu activează în acele zile.

Această lipsă de claritate poate duce la situații în care solicitările de azil nu sunt gestionate prompt sau eficient în acele zile, afectând drepturile și condițiile de trai ale solicitanților. Este esențial ca amendamentele propuse în proiectul de lege să redreseze această deficiență, stabilind proceduri clare și eficiente pentru gestionarea cazurilor de azil în toate zilele săptămânii, inclusiv în perioada de weekend.⁴¹

³⁹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136582&lang=ro

⁴⁰ <https://igm.gov.md/en/permanent-stay/>

⁴¹ alin.(2) art.54 Procedura de preluare a cererilor din proiectul de modificare a legii privind azilul;

Astfel, în contextul prevederilor enunțate, devine necesară stabilirea unor mecanisme, inclusiv cu asigurarea garanțiilor salariale în orele de weekend ale angajaților IGM, pentru asigurarea preluării solicitanților de azil în termen de 24 de ore, în special în perioada de weekend, cu emiterea deciziei de cazare. Aceste mecanisme ar trebui să asigure ca toți solicitanții de azil au acces la procedurile necesare în timp util, indiferent de ziua săptămânii sau de oră, pentru a respecta drepturile lor fundamentale și pentru a asigura o gestionare eficientă și umană a situațiilor de azil.

Conform punctului 19 din Hotărârea de Guvern nr. 1023/2012, solicitantul de azil este considerat cazat în Centru din data emiterii deciziei. Pentru beneficiarii de protecție internațională, data relevantă este cea la care li se aduce la cunoștință decizia. Persoana are obligația să se prezinte la sediul Centrului de cazare în ziua emiterii deciziei sau în data specificată în cererea de cazare, dar nu mai târziu de 24 de ore de la depunerea cererii. În caz contrar, se aplică prevederile capitolului VII din actul respectiv.

AP observă că aceeași problemă persistă în situația în care persoana nu se prezintă la Centru în termen de 24 de ore de la emiterea deciziei de cazare. Această situație poate conduce la consecințe administrative sau legale pentru solicitantul de azil, subliniind necesitatea unei clarificări și aplicări corespunzătoare a procedurilor pentru a asigura respectarea drepturilor persoanelor solicitante de azil și beneficiarilor de protecție internațională.

2

ASIGURAREA DREPTURILOR SOLICITANȚILOR DE AZIL LA CAZARE ȘI A DREPTURILOR CONEXE CAZĂRII

Stabilirea unor standarde minime pentru primirea solicitanților de azil constituie un pas important pentru instituirea unei politici europene în domeniul azilului.⁴²

Începând cu anul 2012 în Republica Moldova funcționează un Centru destinat cazării temporare a solicitanților de azil și beneficiarilor de protecție internațională, care este o structură specializată, subordonată Inspectoratului General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne, fiind administrat în baza articolul 7 al Legii cu privire la azil nr. 270 din 2008.

Anual, Centrul asigură cazarea a peste 70-100_solicitanți de azil (adulți, minori, familii).

Potrivit HG 1023/2012, beneficiarii cazați în instituție, pot părăsi zilnic centrul, cu condiția revenirii până la ora 23.00 sau maxim pentru 48 ore cu condiția obținerii permisiunii de la administrație. Neprezentarea solicitantului peste ora 23.00 poate constitui temei de anunțare în căutare sau de refuz în acces la teritoriul centrului.

Garanția de asigurare a standardelor minime necesare revine Statului, care o face prin emiterea unui act legal, clar, tradus într-o limbă pe care solicitantul de azil o înțelege, se semnează că a luat cunoștință, se explică și se oferă o copie a drepturilor și obligațiilor, regulilor, pe care le are acesta în cadrul Centrului. De asemenea solicitantul de azil este informat despre consecințele ce pot urma în cazul nerespectării drepturilor și obligațiilor, precum și modalitatea de contestare a Deciziilor Centrului.

Dat fiind faptul că Moldova și-a exprimat dorința de a deveni stat membru al Uniunii Europene (UE), iar la 23 iunie 2022, Consiliul European a acordat Republicii Moldova statutul de candidat la aderarea la Uniunea Europeană, iar întru atingerea obiectivului de a de fi stat membru, Moldova necesită să îndeplinească criteriile de la Copenhaga, care sunt cerințele esențiale pentru aderarea la UE⁴³, unde în domeniului azilului este necesare să fie ajustate standarde minime prevăzute de actele emise de UE.

Directiva 2013/33/UE⁴⁴, adoptată la 26 iunie 2013, stabilește standarde minime pentru primirea solicitanților de protecție internațională în cadrul Uniunii Europene.

42 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-6-2009-0376_RO.html

43 <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/glossary/accession-criteria-copenhagen-criteria.html>

44 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0033&from=EN>

1. **Standarde de cazare adecvate:** Directiva stabilește cerințe pentru calitatea cazării oferite solicitanților de azil, asigurându-se că aceasta este suficientă pentru a le garanta un nivel de trai demn și condiții de viață demne și adecvate, nevoilor acestora. Solicitanții de azil trebuie să aibă acces la condiții de viață decente, la locuințe care sunt sigure, curate și care oferă intimitate suficientă pentru ei și familiile lor.
2. Orice măsură luată în locurile de cazare ar trebui să fie proporțională cu obiectivele urmărite, nediscriminatorii și să respecte pe deplin drepturile fundamentale principale, deoarece fiecare solicitant de azil trebuie să fie tratat cu demnitate umană adică ca fiind o ființă umană care are un drept înăscut de a fi apreciată, respectată și de a primi un tratament etic.
3. **Nevoi speciale:** Directiva 2013/33/EU subliniază necesitatea de preocupare primordială luării în considerare a situației specifice a persoanelor vulnerabile, precum minorii, minorii neînsoțiți, persoanele cu dizabilități, persoanele în etate, femeile însărcinate, părinții singuri cu copii minori, victimele traficului de ființe umane, persoanele cu boli grave și persoanele cu tulburări mintale.
4. **Acces la asistență medicală:** Accesul la asistență medicală este un aspect crucial reglementat de directivă, asigurând că solicitanții de azil primesc îngrijirea medicală și psihologică necesară sau cel puțin servicii medicale de bază și la tratamente în caz de urgență.
5. **Acces la alimentație corespunzătoare:** Solicitanții de azil trebuie să primească alimente suficiente și nutrițional echilibrate pentru a asigura sănătatea și bunăstarea lor.
6. **Acces la facilități sanitaro-igienice adecvate și acordarea articolelor de curățenie și igienă individuală și /sau colectivă necesare:** Aceasta include accesul la toalete, dușuri și alte facilități sanitare esențiale, în condiții obligatoriu de igienă adecvată. Dar și accesul la îmbrăcăminte corespunzătoare și produse de igienă personală.
7. **Garanții procedurale:** Directiva garantează, de asemenea, anumite drepturi procedurale legate de cazare, cum ar fi dreptul la informare și dreptul de a contesta deciziile privind condițiile de primire sau refuz în primire. Aceasta garantează accesul la reprezentanții UNHCR sau alte ONG-uri. Directiva asigură că asistența juridică și reprezentarea gratuite va fi pusă la dispoziție persoanelor, la cerere, în măsura în care un astfel de ajutor este necesar pentru a asigura accesul efectiv la justiție.

8. Monitorizare și evaluare: statelor membre li se cere să stabilească mecanisme eficiente de monitorizare și evaluare pentru a asigura standardele stabilite de către Directiva.

În perioada aprilie-mai 2024, în cadrul monitorizărilor efectuate de OAP pentru întocmirea prezentului Raport, accesul a fost acordat fără restricții la toate spațiile din cadrul Centrului de cazare. Echipei de monitorizare i s-a permis să facă fotografiile pe teritoriul Centrului. Fotografiile sunt prezentate în anexa la acest raport.

În cadrul vizitelor efectuate au fost purtate discuții cu beneficiarii, managerul și angajații Centrului, precum și evaluate condițiile și serviciile acordate solicitanților de azil. Pe de altă parte, vizitele au permis identificarea problemelor și impedimentelor cu care se confruntă administrația Centrului în procesul de asigurare a drepturilor beneficiarilor.

Conform datelor statistice indicate în Compendiul Statistic al Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova pentru anii 2020-2022 Solicitanți de azil pentru anul 2020 - au fost înregistrați un număr de 86 de persoane, iar pentru anul 2021- 75, iar în 2022 - 11 218, dintre care în Centrul subordonat IGM au fost cazate 412 persoane (inclusiv 22 minori), înregistrate în sistemul de azil al Republicii Moldova."⁴⁵

Potrivit managerului instituției, din momentul declanșării conflictului militar pe teritoriul Ucrainei în anul 2022, în Centru au fost cazați în același timp a peste 200 de adulți inclusiv 22 de copii, iar la momentul vizitei în Centru erau doar 54 de adulți și 7 copii minori, dintre care copii- 4 fete și 3 băieți, iar din adulți 18 femei și 29 bărbați, cetățeni ai Ucrainei, Federației Ruse și ai Republicii Bangladesh.

Potrivit art.30 din Legea 270/2008, solicitanții de azil sânt asigurați, în conformitate cu legislația în vigoare, cu asistență medicală urgentă la etapa prespitalicească în caz de stări acute care pun în pericol viața. Alin.(4) al aceluiași articol prevede că solicitanții de azil minori au acces la asistență medicală în aceleași condiții ca și minorii cetățeni ai Republicii Moldova. Cu toate acestea, solicitanții de azil nu sunt incluși în grupul de persoane eligibile pentru a beneficia de asigurare medicală conform Legii nr. 1585/1998 privind asigurarea obligatorie de asistență medicală.

---

45 https://igm.gov.md/wp-content/uploads/2024/04/compendiul_statistic_al_pme_editia_2023.pdf

Pentru a înțelege mai bine modul de asigurare a serviciilor medicale în cadrul Centrului, au fost purtate discuții cu medicul de familie, care a menționat că este prezent pe teritoriul Centrului de trei ori pe săptămână, câte patru ore pe zi. Aceasta reprezintă o excepție, având în vedere conflictul armat din Ucraina. În mod obișnuit, solicitanții de azil sunt referiți la medicul de familie de sector pentru asistență medicală primară sau la numărul 112 pentru asistență medicală de urgență. Medicul de familie a indicat că, în prezent, serviciile sunt finanțate de către DRC.⁴⁶ (Organizație necomercială) pentru care întocmește lunar un raport cu activitatea sa. Dacă persoanele sunt grav bolnave, el se ocupă de redirectionarea acestora către medici specialiști. De când a devenit medic de familie în acest centru, a avut un beneficiar cu cancer care a necesitat o intervenție chirurgicală în perioada în care a fost cazat în centru. De asemenea, o altă persoană a suferit de gangrenă, iar cheltuielile pentru tratamentul necesar au fost acoperite de o altă organizație necomercială, CCR.⁴⁷

Medicul de familie a menționat că eliberează rețete medicale cu ștampilă umedă pentru beneficiarii săi. Aceștia ulterior folosesc aceste rețete pentru a solicita servicii la Intersos⁴⁸, o altă organizație necomercială, pentru a fi eliberate medicamentele necesare. Potrivit art. 31. lit. k) din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, solicitantul de azil are obligația să se supună examenului medical din motive de sănătate publică. Pct. 43 din HG nr. 1023/2012 persoanele care solicită cazare în Centru trebuie să prezinte radiografia organelor cutiei toracice și descrierea acesteia; Persoanele bolnave de tuberculoză în formă activă; persoanele care suferă de maladii infecțioase contagioase; persoanele care suferă de maladii psihice însoțite de acutizare la momentul cazării, ceea ce prezintă pericol pentru persoana cazată, precum și pentru cei din jur, nu pot fi cazate în Centru (pct. 11 din HG nr. 1023/2012);

Atunci când există dubii că persoana nou venită este purtătoare a unor maladii social condiționate cu impact major asupra sănătății publice, aceasta va fi cazată, după consultarea unui specialist, pentru o perioadă de 10 zile într-un spațiu separat în vederea asigurării siguranței persoanelor cazate în Centru și a personalului Centrului.

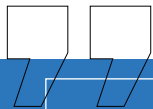
⁴⁶ <https://pro.drc.ngo/where-we-work/europe/moldova/>

⁴⁷ <https://ccr.md/ro/acasa/>

⁴⁸ https://www.intersos.org/en/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMATAAR3PxJn0V6cgTtxzX8mTqj8kKw70WVC2UILI_JoQ4XtY_xBDsaYcCBB-pAw_aem_glpkposqwfYF0JU2G6cTrA

Din discuțiile cu personalul care activează în cadrul Centrului de sprijin destinat serviciilor de protecție a copiilor și familiilor refugiate - Punctul Albastru (Blue Dot)⁴⁹ și care se află în incinta Centrului, am fost informați că acesta ar fi amenajat și dotat foarte bine, și este destinat atât pentru copii, cât și pentru adulți. Cheltuielile pentru serviciile oferite în cadrul Blue Dot la fel sunt acoperite de către CCR, iar în atribuțiile personalului din cadrul acestuia intră de a avea grijă de copii, dar și de mături care ar avea probleme de orice natură, iar la necesitate de a-i redirecționa spre servicii specializate.

În cadrul vizitelor de monitorizare, 40% din beneficiarii Centrului de cazare au menționat că sunt mulțumiți de condițiile de cazare și de atitudinea personalului față de ei, 30 % s-au abținut și 30 % au zis că abia așteaptă să plece din acest Centru.

Potrivit răspunsului administrației Centrului de cazare la demersul Avocatului Poporului, Regulamentul Centrului a fost revizuit și aduse noi modificări cu privire la modul de administrare a Centrului și a unor atribuții a managerului acestuia, însă modificări privind modalitatea de cazare a beneficiarilor rămâne în continuare a fi realizată în baza HG 1023/2012. Potrivit informației oferite de același răspuns, solicitanții de azil, care solicită cazare în Centru, depun o cerere la Inspectoratul General pentru Migrație, cu indicarea motivului pentru care solicită cazarea, iar conform pct. 17, după examinarea cererii, Inspectoratul General pentru Migrație emite decizia cu privire la cazare sau refuzul cazării pentru solicitanții de azil.

Conform răspunsului nr. 5/10-4304 din 19 iunie 2024 eliberat de IGM, procedura de cazare a solicitanților de azil sau a beneficiarilor de protecție internațională, ordinea interioară, drepturile și obligațiile persoanelor cazate în Centru, modul de aplicare a măsurilor pentru încălcarea normelor de aflare și procedura de părăsire a Centrului sunt reglementate de HG nr. 1023/2012.

Centrul este finanțat din contul alocațiilor de la bugetul de stat, aprobate pentru Ministerul Afacerilor Interne, precum și din alte surse de finanțare care nu contravin legislației în vigoare.

⁴⁹ <https://www.unicef.org/moldova/comunicate-de-pres%C4%83/unicef-activeaz%C4%83-%E2%80%9Epunctul-albastru-%C3%AEn-moldova>

Centrul de cazare dispune de 46 odăi, cu o suprafață totală de 763,29 m², iar potrivit pct. 3. Subpct. 2) din HG nr. 1023/2012, Centrul asigură în limitele fondurilor disponibile condiții minime de cazare, care presupun: loc de dormit, lenjerie de pat, veselă de primă necesitate.

Centrul de cazare al IGM dispune de cinci blocuri locative destinate cazării temporare a solicitanților de azil și beneficiarilor de protecție internațională. La moment, toate spațiile sunt funcționale și utilizate conform destinației. Spațiile de uz comun sunt utilizate de către locatari conform destinației și în baza graficelor aprobate de către administrația Centrului (pct. 39 din HG nr. 1023/2012). Centrul de cazare dispune de 11 blocuri sanitare, care sunt utilizate de către beneficiari, toate fiind funcționale și utilizate conform destinației, inclusiv pe criterii de gen;

Persoanele sunt cazate în odăi în funcție de sex, cu excepția membrilor unei familii, care sunt cazați în aceeași camera (pct. 24 din HG nr. 1023/2012); iar în cazul necesităților administrative, persoanelor cazate le poate fi repartizat un alt loc de cazare, decât cel acordat inițial (pct. 25 al HG nr.1023/2012).

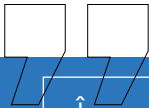
Minorului neînsoțit solicitant de azil sau beneficiar de protecție internațională i se va aplica măsura de protecție a copilului separat de părinți, prin care se asigură condiții pentru creșterea și îngrijirea lui în servicii sociale de plasament, în conformitate cu Legea nr. 140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. Plasamentul minorului neînsoțit se efectuează de autoritatea tutelară de la locul aflării acestuia (pct. 9 din HG nr. 1023/2012);

Conform statelor de personal, aprobate prin HG nr. 16/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație, Centrul de cazare dispune de opt funcții, dintre care trei cu statut special și cinci angajați civili. Pct. 41 subpct. 13) din actul prenotat denotă că pe toată durata cazării în Centru persoanele sânt obligate să efectueze și să mențină curățenia în spațiile de folosință comună (coridoarele blocurilor locative, bucătăria, blocurile sanitare etc.) și în camerele de locuit. Curățenia în spațiile de folosință comună și în teritoriul Centrului se efectuează în baza unui orar stabilit;

Pe perioada anului 2023, cu suportul partenerilor externi, au fost supuse reparației capitale patru blocuri sanitare și spațiul locativ a cărui destinație este reglementat de pct. 27. din HG nr. 1023/2012. În 2024, urmează a fi renovate alte patru blocuri sanitare, iar urmare a petrecerii expertizării tehnice a întregului

complex al clădirilor, care este realizată la moment de Î.S. „Serviciul de Stat pentru verificare și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor”, vor fi luate deciziile de caz cu privire la îmbunătățirea și adaptarea condițiilor în cadrul Centrului.

Adițional, AP a solicitat informație cu privire la asigurarea drepturilor în cadrul Centrului a persoanelor care fac parte din grupuri sociale vulnerabile, în special privind existența sau nu a procedurilor specifice de cazare a persoanelor victime a violenței în familie, copii neînsoțiți, persoane cu dizabilități mintale, și dacă dispun de personal specializat și instruit în contextul asigurării comunicării cu aceștia și prestării serviciilor necesare. Informație în acest sens nu a fost prezentată, fapt ce face AP să prezume lipsa acestora.

În concluzie, deși autoritățile de resort au menționat, că au fost efectuate reparații, în cadrul monitorizărilor s-a putut observa o necesitate stringentă a acestora în zonele comune cum sunt bucătăria, blocurile sanitare, coridoarele blocurilor locative, odăile beneficiarilor de cazare. Dușul care a fost recent renovat, avea mușcături pe pereți.

Contextual, se constată lipsa adaptării rezonabile pentru persoanele cu dizabilități atât în interiorul Centrului, inclusiv a blocurilor sanitare, cât și în exterior. De asemenea sunt lipsă spațiile destinate mamelor pentru îngrijirea copiilor de la 0-3 ani, Punctul Albastru (Blue Dot) fiind o alternativă temporară în acest sens. De menționat, că în cadrul discuțiilor cu responsabilii de gestionare a Centrului, a fost confirmat faptul că Centrul nu are adaptare rezonabilă, însă ei sunt deschiși pentru a o asigura, însă nu dispun de resurse financiare suficiente și standardele necesare în acest sens.

O altă constatare se referă la faptul, că Hotărârea de Guvern 1023/2012 Regulamentul Centrului stabilește norme generale, care nu răspund la situații specifice care pot apărea în perioada cazării solicitanților de azil, cum este mecanismul de distribuire a odăilor și a mobilierului pentru care aceștia sunt responsabili, și ar purta răspundere pentru o eventuală deteriorare. Nu sunt prevăzute mecanisme clare de protecție a beneficiarilor împotriva eventualelor abuzuri și comportamente discriminatorii admise din partea personalului centrului. Lipsa unor politici interne privind integrarea dimensiunii de gen și abordarea corectă a beneficiarilor de cazare, potențiale victime ale violenței domestice sau al traficului de ființe umane, inclusiv nu se observă interacțiunea cu ONG-uri în vederea asigurării serviciilor specializate acestor persoane. Insuficiența de resurse umane calificate la fel constituie o provocare pentru administrația Centrului.

Accesul la cazare și dreptul la apărare în contextul procedurii de cazare

Procedurile de aplicare a avertismentelor și de scoatere din evidența Centrului de cazare sunt reglementate de Capitolul VII (Aplicarea măsurilor pentru încălcarea prevederilor Regulamentului) și Capitolul VIII (Procedura de părăsire a Centrului) din HG nr. 1023/2012. În condițiile în care prevederile legale, Regulamentul de cazare și HG 1023/2012 nu sunt exhaustive, se constată practici abuzive în ceea ce privește procedurile de scoatere din evidență a solicitanților de azil din centru. Deciziile emise în acest sens sunt deseori luate în mod subiectiv.

Mai mult, AP consideră că, în practică, există situații în care deciziile administrative privind excluderea din cazare nu sunt considerate parte a procedurii de azil, asistența juridică gratuită fiind asigurată doar pe segmentul ce ține de statutul legal al solicitantului de azil. Potrivit art. 28 alin. (1) lit. f) din Legea privind azilul în Republica Moldova, solicitantul de azil are dreptul de a beneficia de asistență juridică în orice etapă a procedurii de azil, în condițiile legii. În conformitate cu art. 20 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 198 din 26.07.2007 privind asistența juridică garantată de stat, asistența juridică calificată se acordă solicitanților de azil, indiferent de nivelul veniturilor, în cadrul procedurii de azil.

↓ Cazul C

O persoană de sex feminin, solicitantă de azil pe teritoriul Republicii Moldova și cazată în cadrul Centrului IGM, a fost scoasă din evidența Centrului cu emiterea unei decizii de evacuare, începând cu data X. Potrivit comunicării IGM, tradusă în limba cunoscută de solicitanta de azil, aceasta a fost informată că poate contesta decizia de scoatere din evidență la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, în termen de 30 de zile. De asemenea, pentru asistență juridică calificată garantată de stat, i s-a recomandat să se adreseze către CNAJGS sau să beneficieze de consiliere juridică gratuită la AO Centrul de Drept al Avocaților.

Persoana a fost scoasă din Centru fără a-i fi oferită o alternativă de cazare. Aceasta s-a plâns de acțiunile întreprinse de administrația Centrului și de funcționarii acestuia, care au condus indirect la evacuarea forțată a acesteia din cadrul Centrului, încălcându-i drepturile și libertățile fundamentale. Totodată, din declarațiile petiționarei reiese că angajații Centrului au insultat-o și intimidat-o, demonstrând un comportament discriminatoriu pe criterii de sex și naționalitate.

Concluzii privind cazul C:

La momentul în care a fost depusă plângerea către OAP, Centrul acționa conform prevederilor Regulamentului intern aprobat prin ordinul BMA nr. 37 din 10 octombrie 2019. AP a solicitat suportul juridic al CNAJGS pentru contestarea acestui act administrativ. După 8 zile, CNAJGS a transmis un răspuns prin care a refuzat acordarea asistenței juridice, argumentând că solicitanta de azil ar putea acoperi cheltuielile pentru serviciile juridice din resursele proprii. Ulterior, AP a cerut sprijinul Centrului de drept al Avocaților pentru asigurarea serviciilor necesare contestării actului de evacuare, dar solicitarea a fost respinsă pe motivul depășirii termenului legal de contestare.

Urmare analizei circumstanțelor expuse în cerere, AP a stabilit că procedura de evacuare a avut loc în mod abuziv, în mare parte din cauza neclarităților legale stabilite de Regulamentul de cazare al Centrului, care generează probleme sistemice ce pot afecta și alți beneficiari de cazare. În urma investigației cazului, AP a inițiat o litigare strategică, contestând decizia de evacuare în instanța de fond. Subsecvent, AP constată că solicitantul de azil nu a avut acces la un proces echitabil și la justiție în cadrul acestui caz, prin refuzul nejustificat de a-i fi asigurată asistența juridică necesară.

Concluzie preliminară: În lumina celor expuse mai sus, AP constată că procedurile de cazare a solicitanților de azil în cadrul Centrului sunt afectate negativ din mai multe motive. Pe de o parte, există probleme legate de resursele financiare limitate și de lipsa personalului calificat, cauzată în mare parte de nivelul insuficient de salarizare. Pe de altă parte, comunicarea personalului Centrului este deficientă din perspectiva unei abordări multiculturală. Stereotipurile sociale și prejudecățile manifestate de personal sunt alți factori care afectează negativ și sistemic drepturile solicitanților de azil în cadrul procedurilor de cazare. Aceste aspecte subliniază necesitatea unei reforme ample și a unei pregătiri adecvate a personalului pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale ale solicitanților de azil și pentru a îmbunătăți condițiile de cazare și tratament în Centrele destinate acestora.

În jurisprudența Curții europene a Drepturilor Omului, sunt cauze unde statele membre au fost condamnate dat fiind faptul acestea au obligații clare de a proteja solicitanții de azil de condițiile inumane și degradante. Articolul 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului joacă un rol crucial în acest sens.

Cauzele condamnate la CEDO:

- ▶ Cauza *TARAKHEL v. SWITZERLAND* (2014).⁵⁰ Acest caz a vizat o familie formata din 2 adulți și 6 copii minori de solicitanți de azil afgani care au fost trimiși din Elveția în Italia. CEDO a stabilit că Elveția a încălcat Articolul 3 când a trimis familia în Italia fără a se asigura că vor fi avea condiții de cazare adecvate și li se vor .
- ▶ Cauza *M.S.S. v. Belgium and Greece* [GC], 2011, § 251⁵¹– unde Curtea a constatat o încălcare a articolului 3 deoarece solicitantul de azil a fost obligat să trăiască pe străzi în condiții precare.

Solicitanții de azil se confruntă adesea cu riscul de a rămâne fără cazare adecvată sau de a fi cazați în condiții care pot fi considerate inumane și degradante. Aceste riscuri sunt deosebit de relevante în contextul obligațiilor legale și morale pe care statele le au față de solicitanții de azil.

50 pag 23 https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_immigration_eng

51 pag 24 https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_immigration_eng

RECOMANDĂRI:

RECOMANDĂRI MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE

1. Clarificarea explicită a competențelor IGM și IGPF pentru a menționa că poliția de frontieră nu are competența de a evalua necesitatea de protecție internațională a unui străin. Această responsabilitate revine exclusiv Inspectoratului General pentru Migrație (IGM), care trebuie să gestioneze toate cererile de protecție internațională.
2. Revizuirea mecanismului de primire a cererilor de azil, inclusiv excluderea sintagmei care prevede solicitarea permisiunii Inspectoratului General pentru Migrație, conform propunerilor recente la Legea nr. 270/2008.
3. Alocarea bugetelor distincte pentru acoperirea cheltuielilor pentru asistență medicală, juridică, psihologică și alte activități interactive destinate persoanelor cazate în cadrul centrului de cazare al IGM. OAP a constatat că aceste servicii sunt furnizate de ONG-uri, dar nu sunt disponibile în mod constant.
4. Inițierea procedurii de modificare a Legii nr. 1585/1998 privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, pentru a include solicitanții de azil în grupul de persoane eligibile pentru asigurare medicală obligatorie. Acest lucru ar asigura accesul lor la servicii medicale complete, nu doar la asistență medicală urgentă, astfel respectându-se dreptul fundamental la sănătate și contribuind la protecția și integrarea lor adecvată în societate.
5. Identificarea și alocarea surselor financiare necesare pentru asigurarea salarizării corespunzătoare a personalului din Centrele de cazare și pentru instruirea acestuia într-o abordare multiculturală față de beneficiari.
6. Alocarea de fonduri și resurse pentru efectuarea reparațiilor urgente în bucătării, blocuri sanitare, coridoare și odăile de cazare din cadrul centrului de cazare al IGM.
7. Identificarea și alocare resurselor financiare necesare pentru adaptarea rezonabilă pentru persoanele cu dizabilități a blocurilor sanitare și a altor facilități interne și externe ale centrului de cazare.
8. Revizuirea Hotărârii de Guvern 1023/2012 pentru a include mecanisme clare de distribuire a odăilor și a mobilierului, precum și responsabilitatea pentru deteriorarea acestora.

1. Stabilirea unor mecanisme clare pentru asigurarea preluării solicitanților de azil de la punctele de trecere a frontierei de stat, în special PTF AIC în termen de 24 de ore de la depunerea cererii.
2. Stabilirea unor mecanisme clare pentru asigurarea emiterii deciziilor de cazare în termen de 24 de ore de la depunerea cererii de azil, în special în perioada de weekendului. Este esențial să se stabilească proceduri clare care să permită solicitanților de azil să fie preluați și cazați în Centru în orice moment, inclusiv în weekend și în afara orelor de program ale Inspectoratului General pentru Migrație.
3. Notificarea clară și promptă cu privire la termenul de 24 de ore pentru prezentarea la Centru de cazare și consecințele neprezentării. IGM trebuie să fie flexibil în aplicarea sancțiunilor administrative pentru neprezentarea la Centru de cazare în termen de 24 de ore, luând în considerare circumstanțele individuale și asigurându-se că orice măsură luată nu încalcă drepturile fundamentale ale solicitanților de azil.
4. Revizuirea și ajustarea cadrului legal pentru asigurarea procedurilor corecte și imparțiale de scoatere de la evidență a solicitanților de azil din Centrele de cazare, respectând principiile de imparțialitate, necesitate, legalitate și proporționalitate.
5. Implementarea unor politici interne pentru protecția persoanelor cazate în centru de cazare al IGM împotriva abuzurilor și comportamentelor discriminatorii din partea personalului centrului. Aceasta include instruirea personalului în gestionarea corectă și nediscriminatorie a beneficiarilor de cazare.
6. Crearea și amenajarea în cadrul centrului de cazare a spațiilor destinate îngrijirii copiilor de la 0-3 ani.
7. Dezvoltarea de politici specifice pentru integrarea dimensiunii de gen și pentru abordarea corectă a beneficiarilor care sunt victime ale violenței domestice sau ale traficului de ființe umane.

1. Instruirea / informarea angajaților punctelor de trecere a frontierei de stat despre asigurarea accesului neîngrădit al străinilor la procedura de azil, în conformitate cu normele internaționale și legislația națională. Orice refuz nejustificat al accesului la procedura de azil constituie o încălcare a drepturilor omului și a principiului de non-refoulement.

1. Acordarea necondiționată a asistenței juridice garantate de stat pentru solicitanții de azil, în vederea contestării deciziilor de refuz în cazare sau scoatere din evidența Centrelor. Asigurarea cazării reprezintă o componentă esențială a procedurii de azil și un drept al solicitanților conform Legii nr. 270/2008.

ANEXA NR.1

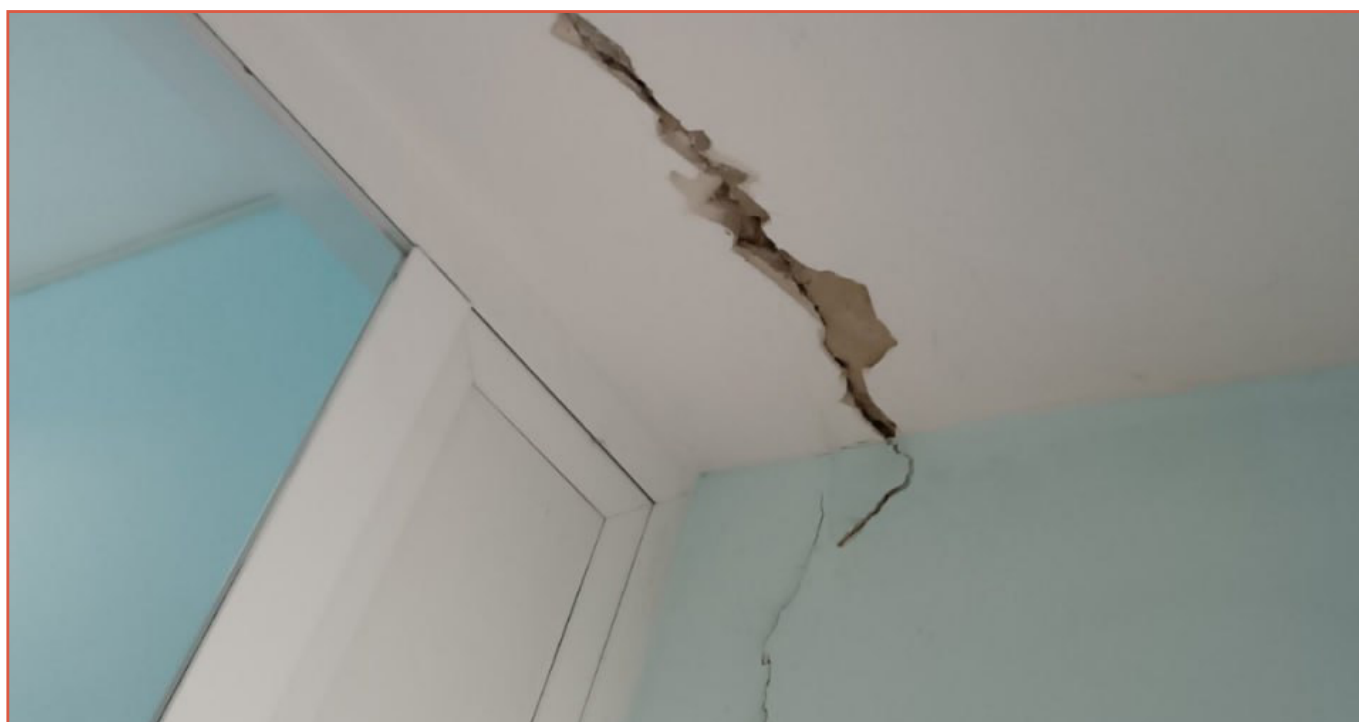
Normele juridice în sprijinul materiei de azil

- ▷ *Legea 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul);*
- ▷ *Legea 164/2015 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului.*
- ▷ *Declarația Universală a Drepturilor Omului, 1948;*
- ▷ *Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale (CEDO), 1950.*
- ▷ *Convenția ONU de la Geneva cu privire la statutul refugiaților, 1951;*
- ▷ *Protocolul privind statutul refugiaților, 1967;*
- ▷ *Convenția ONU împotriva torturii și altor pedepse și tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, 1984;*
- ▷ *Convenția ONU privind protecția copilului 1989;*
- ▷ *Standardele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor. Inumane sau Degradante (CPT);*
- ▷ *Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane;*
- ▷ *Directiva CoE 2003/9/EC din 27 ianuarie 2003 privind standarde minime pentru primirea azilanților;*
- ▷ *Directiva 2013/33/EU al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind standardele minime pentru primirea solicitanților de protecție internațională (reformare)*
- ▷ *Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflax masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul art.5 din Directiva 2001/55/CE;*
- ▷ *EASO, FRONTEX. Ghid practic: Accesul la procedura de azil, publicat de către Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2016⁵²*
- ▷ *Legea nr.215/2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova;*
- ▷ *Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră;*
- ▷ *Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova;*
- ▷ *Legea nr.270/2008 privind azilul în Republica Moldova;*
- ▷ *Proiectul de Lege privind modificarea unor acte normative privind procedura de azil din 02 iulie 2024.*
- ▷ *Hotărârea Guvernului nr.147 din 09.03.2022 cu privire la aprobarea Programului național de facilitare a transporturilor aeriene;*
- ▷ *Instrucțiunea IGPF cu privire la procedura de primire a cererilor de azil înaintate de către străini la frontiera de stat a Republicii Moldova, nr. 1260 din 28.12.2023;*
- ▷ *Memorandumul de înțelegere din 16 septembrie 2009 încheiat între UNHCR, Serviciul Grăniceri (actual IGPF), Biroul de Migrație și Azil Ministerul Afacerilor Interne (actual IGM) și ONG Centrul de Drept al Avocaților*
- ▷ *Regulamentul de organizare și funcționare al Centrului nr. 1023 din 28.12.2012*
- ▷ *Regulamentul de organizare și funcționare al Centrului nr. 25 din 12.02.24*

52 https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/Practical_Tools_-_Access_To_Procedures-Practical-Guide-RO.pdf

ANEXA NR. 2

Fotografii din cadrul centrului de cazare

Oficiul Avocatului Poporului, str. Calea Ieșilor, nr. 11/3, MD- 2069.
mun. Chișinău, Republica Moldova
+373 22 234 800, secretariat@ombudsman.md,
www.obudsman.md

Design grafic și machetare:
Marina Bejenari